

Kerngegevens
Arbeidsmarktagenda 2023

MEEST GESTELDE VRAGEN

oktober
2017

**Aan het werk
voor ouderen!**

KERNGEGEVENS – ARBEIDSMARKTAGENDA 2023 AAN HET WERK VOOR OUDEREN!

Interessant voor

- bestuur
- beleid
- uitvoering

In het bijzonder geschikt voor

- brancheorganisaties, vakbonden
- onderwijsorganisaties
- beroepsverenigingen, cliëntorganisaties

Betrokken bij

- welzijn, acute en eerstelijnszorg
- verpleging, verzorging
- begeleiding en behandeling

1. Waarom nu een Arbeidsmarktagenda?

De zorg voor ouderen schreeuwt om extra mensen. Handen ineenslaan is de oplossing. Met de Arbeidsmarktagenda 2023 als houvast. Te gebruiken op landelijk en regionaal niveau. Wanneer elk vraagstuk tegen het licht wordt gehouden, blijkt al gauw dat veel spelers een stukje van de puzzel in handen hebben. Daarom hebben organisaties van werkgevers, werknemers, onderwijs en het kabinet deze oplossingen stuk voor stuk bij elkaar gelegd. De uitkomst is de Arbeidsmarktagenda 2023. Het startpunt met een gezamenlijk richtsnoer.

2. Waarom zijn partijen in klein verband begonnen, terwijl er zoveel andere belanghebbenden zijn?

Er zijn veel partijen betrokken bij dit vraagstuk. Evenals het aantal betrokken organisaties bij zorg en welzijn voor ouderen. Om vaart te zetten achter de start van het proces is de groep klein begonnen. De dragende partijen van de Arbeidsmarktagenda 2023 hebben gebruik gemaakt van bijdragen van naastgelegen branches (zoals welzijn en gehandicaptenzorg), beroepsverenigingen en cliëntorganisaties. Bestuurlijke afspraken, doelstellingen en integrale actielijnen uit de agenda leggen de basis voor verdere samenwerking.

3. Hoe verder?

De komende periode concretiseren partijen de bestuurlijke afspraken en elf actielijnen. Op landelijk en regionaal niveau. Sommige afspraken lenen zich vooral voor toepassing binnen een organisatie. En om andere afspraken tot een succes te brengen, stellen samenwerkingspartners in elke regio hun gezamenlijke plan op. Samen. In het vierde kwartaal van 2017 zijn deze plannen gereed. Daarbij is nadrukkelijk oog voor verbreding én verdieping. Daarnaast zijn er branchespecifieke noden die nu nog niet in de Agenda zijn meegenomen. Het ministerie van VWS inventariseert deze in de komende periode. De uitvoering van alle afspraken vindt plaats tot en met 2023.

4. Wat gaan landelijke partijen doen?

In regio's zijn organisaties al volop bezig met het toepassen van de afspraken uit agenda op hun dagelijkse praktijk. Ook landelijke partijen gaan verder aan de slag. Denk bijvoorbeeld aan de ontwikkeling van een (arbeidsmarkt)campagne, nieuwe technologie en innovatiekansen versneld op de werkvloer krijgen. Ook komt er een landelijke projectstructuur waar partijen periodiek de voortgang en realisatie van deze agenda bewaken en evalueren. Verder ondersteunen landelijke partijen achterbannen en collega's waar mogelijk.

5. Waarvoor is financiering vanuit VWS beschikbaar?

Voor het uitwerken van de agenda stelt het ministerie van VWS voor de periode 2017-2021 72 miljoen euro beschikbaar. Dat geld is bedoeld voor voor scholing van nieuw aan te trekken personeel en het verbeteren van het beeld over het werken in de zorg. Dit najaar maakt het ministerie bekend hoe zij deze middelen precies inzet.

6. Hoe verhoudt dit bedrag zich tot de overige extra middelen die dit kabinet beschikbaar heeft gesteld voor personeel in de verpleeghuiszorg?

Op basis van de huidige inzichten en wettelijke kaders zijn de financiële consequenties van het nieuwe kwaliteitskader Verpleeghuiszorg op termijn jaarlijks circa 2,1 miljard euro.

In 2017:

- eenmalig 100 miljoen euro voor verpleeghuislocaties waar dat het hardste nodig is.

Voorjaarsbesluitvorming 2017:

- structureel 100 miljoen euro extra. Verbetering kwaliteit verpleeghuizen (en mogelijkheid per direct extra medewerkers aantrekken)

Vanaf 2018:

- structureel 335 miljoen euro extra. Verbetering kwaliteit verpleeghuizen.

Dat betekent dat er in totaal 435 miljoen extra beschikbaar is in 2018 ten opzichte van de oorspronkelijke begroting zoals met Prinsjesdag in 2017 door het kabinet gepresenteerd.

Aanvullend heeft het kabinet dit voorjaar besloten om voor de periode 2017-2021 in totaal 145 miljoen euro beschikbaar te stellen voor scholing van (nieuw) verpleeghuispersoneel. Dit najaar maakt het kabinet meer bekend hoe zij deze scholingsmiddelen precies inzet.

7. Wat investeren overige partijen in de agenda?

Alle partijen dragen bij aan de realisatie van de Arbeidsmarktagenda 2023. Aanwenden van alle beschikbare krachten binnen en buiten elke organisatie kost geld. Inspanningen, in combinatie met investeringen in eigen personeel en organisatie, bijdragen aan nauwkeurige afstemming tussen samenwerkende organisaties en het boeken van voortgang, eveneens. Doeltreffend en doelmatig omgaan met beschikbare middelen is en blijft onderdeel van de inzet. Dat geldt voor alle partijen. Zo draagt elke organisatie naar vermogen bij aan de realisatie van de agenda.

8. De afspraken zijn breed en abstract. Wat merken ouderen van deze agenda?

Ouderen gaan dit zeker merken in de directe zorgverlening en ondersteuning die beter aansluit op de behoeften. Niet van vandaag op morgen, maar stap voor stap. De afspraken zijn nadrukkelijk een startpunt en bieden een handelingskader. Hiermee gaan partijen de komende periode volop aan de slag. Concrete uitwerking en toepassing is wat volgt. Tegelijkertijd bieden de afspraken de rust die nodig is voor werkgevers en onderwijs om extra investeringen in personeel te doen.

9. Wat is het werkdocument en wat staat erin? Waarom is dat niet beschikbaar?

Het werkdocument (pagina 13) bevat werkafspraken tussen de partners. De inhoud is in lijn met de agenda. Het bevat een werkverdeling en een tijdshorizon van te bereiken effecten. Het werkdocument is een handvat voor partners om de komende maanden de concretisering ter hand te nemen.

10. In 2009 en 2011 zijn er ook arbeidsmarktagenda's afgesloten. Wat is het verschil met toen?

Uniek is dat de Arbeidsmarktagenda 2023 noodzakelijke thema's bundelt en hun onderlinge samenhang aanbrengt. Niet alleen om korte termijn problemen het hoofd te bieden, maar ook beter voor te bereiden op schommeling in de markt van overschotten en tekorten. Daarom zijn inspanningen op alle elf actielijnen integraal noodzakelijk. Partijen hebben procesafspraken gemaakt met een werkverdeling en tijdspaden. De resultaten van deze agenda zijn in 2023 in volle omvang uitgevoerd. Tegelijkertijd verwachten partijen dat de eerste daarvan vanaf de eerste helft van 2018 goed merkbaar zijn.

11. Veel mensen in de zorg hebben in de afgelopen periode hun baan verloren. En nu worden ze weer aangenomen? Hoe kan dit?

Economische omstandigheden en vernieuwingen in de zorg, waren daaraan debet. Naast de invoering van de decentralisatie van de Wet maatschappelijke ondersteuning, was het kabinet gedwongen fors in te grijpen in de financiële huishouding van Nederland. Stevige bezuinigingen waren het resultaat. Veel zorgorganisaties bepaalden, al dan niet gedwongen door deze realiteit, een nieuwe koers. Zij hebben daardoor veel mensen moeten laten gaan. Nu bevindt Nederland zich in een situatie van economische groei. Inclusief ruimte om te investeren. Ook is er door de vergrijzing een groeiende vraag naar zorg. En dus

meer behoefte aan personeel. Om te voorkomen dat over enkele jaren er wederom ontslagrondes ontstaan, kiezen de dragende partners van deze agenda voor een brede aanpak in elf actielijnen.

12. Hoe zeker zijn ontwikkelingen op de arbeidsmarkt?

Niemand heeft een glazen bol. En korte termijn cycli – politiek en economisch – laten zich lastig voorspellen. Tegelijk neemt vergrijzing toe en verandert de zorgvraag. Vanwege dezelfde vergrijzing neemt ook het aanbod van personeel af. Deze agenda speelt in op deze lange termijn uitdagingen. Daarom zetten partijen niet alleen in op meer mensen voor de zorg, maar juist ook op het behoud van mensen in de sector. Inclusief een flinke investering in opleiding en gevarieerde inzet van mensen. Deze agenda brengt als eerste meer rust en vertrouwen om weer te investeren in personeel. De vraag naar extra mensen is zo groot, dat meer zekerheid ook geldt voor andere type contracten.

13. Waarom faciliteren de partijen dat buitenlandse werknemers en statushouders worden aangenomen terwijl er zoveel Nederlanders staan te springen om een baan?

De partijen zijn het eens om zich in te spannen in iedereen die interesse heeft in de zorg voor ouderen. Dat betekent ook statushouders. Daarbij houden ze rekening met geldende regelgeving voor wat betreft

de kwaliteit van zorgverleners. Op dit moment zijn er overigens binnen Zorg en Welzijn 25.000 openstaande vacatures.

14. De agenda zet in op innovatie. Gaat dit ten koste van banen van vooral lager opgeleiden?

De personele opgave is groot. Daarom zetten partijen alle zeilen bij. Goede zorg voor ouderen staat hierbij voorop. Op het gebied van technologie gebeurt er van alles. Partijen willen niet op een onoplettend moment links worden ingehaald. Daarom slaan ze handen ineen met de industrie. Zorg en onderwijs willen op die manier de laatste inzichten en innovaties toetsen en gebruiken om het werken in de zorg voor ouderen gemakkelijker, eenvoudiger en zelfs plezieriger te maken. Inzet van nieuwe technologie kan ook meer ruimte bieden voor het terugbrengen van de menselijke maat in de zorg: meer tijd voor het goede gesprek met ouderen, bijvoorbeeld. Partijen verwachten dat functies en rollen mede door invloed van nieuwe technologie veranderen. Tegelijk verwachten ze dat inzet van mensen van alle niveaus voor veel jaren zal stijgen.

15. Wat is het verschil tussen de Arbeidsmarktagenda 2023, Waardigheid & Trots en het Zorgpact?

De drie genoemde programma's gaan allemaal over zorgprofessionals en hebben onderling zeker raakvlakken. Toch zijn er een aantal grote verschillen. [Waardigheid en Trots](#) richt zich op de zorg in verpleeghuizen. Daarbij gaat het om de manier van zorg verlenen en de rol van de professional hierin. Deelnemers werken binnen dit kader aan regionale arbeidsmarktagenda's, maar slechts alleen voor de verpleeghuiszorg. [Zorgpact](#) richt zich op de verbinding tussen onderwijs en arbeidsmarkt en is voor de gehele sector zorg en welzijn. De [Arbeidsmarktagenda 2023](#) richt zich op meer professionals in de zorg en het behoud van professionals voor de zorg. In eerste instantie voor de zorg voor ouderen, maar uiteindelijk voor de sector als geheel. Vanwege de onderlinge raakvlakken is goede verbinding tussen de initiatieven van groot belang.

Meer informatie. Op de website www.aanhetwerkvoorouderen.nl komt stapsgewijs steeds meer informatie beschikbaar.